https://doi.org/10.26565/1684-8489-2026-1-04
УДК 351:796.075:004(477)

Кушнір Володимир Миколайович,
аспірант кафедри економічної політики та менеджменту
навчально-наукового інституту «Інститут державного управління»
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна,
майдан Свободи, 4, м. Харків, 61022, Україна
e-mail: kushnir_volodymyr@ukr.net ORCID: https://orcid.org/0009-0001-2534-4294

БЕЗБАР'ЄРНІСТЬ ЯК НАСКРІЗНА ВИМОГА ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ МЕХАНІЗМІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ СПОРТИВНОЮ ІНФРАСТРУКТУРОЮ УКРАЇНИ

Анотація. У статті проведено концептуально-аналітичне дослідження безбар'єрності як наскрізної вимоги, що змінює профіль усіх класичних механізмів публічного управління спортивною інфраструктурою України в період цифрової трансформації 2025–2030 рр. Систематизовано нормативний каркас, що склався у проміжку між квітнем 2025 р. і березнем 2026 р., і охоплює оновлену Національну стратегію зі створення безбар'єрного простору на період до 2030 року з шістьма напрямами безбар'єрності та Планом заходів на 2025–2026 рр., Стратегію розвитку фізичної культури і спорту до 2028 року в редакції від 20.06.2025 р., Концепцію і Державну цільову соціальну програму розвитку фізичної культури і спорту до 2030 року з обсягом фінансування 96,5 млрд грн, а також проєкт Закону № 13648 від 15.08.2025 р. про впровадження публічних електронних реєстрів та інформаційно-комунікаційних систем у сфері спорту, ухвалений Верховною Радою за основу у березні 2026 р. Обґрунтовано методологічну обмеженість одновимірної функціональної таксономії публічно-управлінських механізмів і запропоновано двовимірну класифікаційну матрицю «механізм × напрям безбар'єрності» розмірністю 4 × 6. Здійснено заповнення матриці реальними українськими інструментами і виявлено асиметрію її наповнення із системними прогалинами в економічному рядку для цифрового, суспільно-громадянського й освітнього напрямів безбар'єрності. Запропоновано «вскриття» організаційного й інформаційного механізмів через мобілізацію внутрішніх ресурсів суспільства клубної моделі за пілотним проєктом «Активні громади» у 50 громадах і краудсорсингової верифікації доступності об'єктів, інтегрованої з реєстром «Цифрового спорту» і Мапою безбар'єрності. Доведено, що цифрова трансформація і вимога безбар'єрності мають бути синхронізовані на стадії проєктування базової інфраструктури управління, щоб уникнути ретроспективної адаптації.

***Ключові слова**: безбар'єрність; спортивна інфраструктура; цифрова трансформація; механізми публічного управління; «Цифровий спорт»; цифрові двійники; адаптивний спорт.*

Як цитувати: Кушнір В. М. Безбар'єрність як наскрізна вимога цифрової трансформації механізмів публічного управління спортивною інфраструктурою України. *Актуальні проблеми державного управління*. 2026. № 1 (68). С. 67–83. https://doi.org/10.26565/1684-8489-2026-1-04

In cites: Kushnir, V.M. (2026). Barrier-Free Environment as a Cross-Cutting Requirement of the Digital Transformation of Public Management Mechanisms for Sports Infrastructure in Ukraine. *Pressing Problems of Public Administration, 1 (68), 67–83.* https://doi.org/10.26565/1684-8489-2026-1-04 [in Ukrainian].

© Кушнір В. М., 2026
This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0

Постановка проблеми у загальному вигляді. Проміжок між квітнем 2025 р. і березнем 2026 р. для української сфери фізичної культури і спорту видається густо насиченим подіями нормативного характеру. У березні 2025 р. Кабінет Міністрів України затвердив План заходів на 2025–2026 роки з реалізації Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року (розпорядження КМУ від 25.03.2025 р. № 374-р), що містить 798 заходів і 110 завдань для понад 90 відповідальних виконавців у шести напрямах безбар'єрності фізичній, інформаційній, цифровій, суспільній та громадянській, освітній і економічній [15]. У травні того ж року схвалено Концепцію Державної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на період до 2030 року [16]. У грудні 2025 р. затверджено саму Програму з орієнтовним обсягом фінансування 96,5 млрд грн, з яких 34,9 млрд грн припадає на держбюджет, 60,1 млрд грн на місцеві бюджети і 1,5 млрд грн на інші джерела [14]. У березні 2026 р. Верховна Рада прийняла за основу законопроєкт № 13648 від 15.08.2025 р., що формує правову рамку єдиної цифрової системи «Цифровий спорт» з реєстрами тренерів, спортивних споруд, членства, електронними заявками і відкритими фінансовими даними [11].

Кожен з цих документів виглядає як самодостатній акт, прив'язаний до власного відомчого потоку у випадках Програми-2030 і «Цифрового спорту» це Міністерство молоді та спорту, у випадку Стратегії безбар'єрності Міністерство розвитку громад та територій, із координацією Радою безбар'єрності при Президентові України. Та якщо подивитися на ці потоки сукупно, проступає рисунок, який, з нашого погляду, рідко проговорюється у науковому полі прямо. Цифрова трансформація і вимога безбар'єрності розгортаються паралельно, в межах різних регуляторних потоків, з різними виконавцями і різною термінологією. Між тим, ці потоки структурно перетинаються і саме у точці перетину виникають можливості, які важко побачити з кожного потоку окремо.

Робоча гіпотеза цієї статті полягає в наступному. Безбар'єрність для сфери спортивної інфраструктури не один з тематичних пріоритетів, що його можна додати до переліку звичайних завдань публічного управління. Це наскрізна вимога, яка змінює профіль кожного класичного механізму публічного управління правового, економічного, організаційного, інформаційного. Цифрова трансформація через систему «Цифровий спорт» дає рідкісну можливість зафіксувати цю наскрізність на рівні самої інфраструктури управління у реєстрах, у критеріях допуску об'єктів до публічного фінансування, у процедурах виплат, у відкритих даних. Якщо цю можливість пропустити, безбар'єрність ризикує залишитися декларативним плюсом наприкінці кожної управлінської дії, замість того щоб бути її конститутивним складником. Якщо її використати відкривається перспектива другого порядку: реальне переоснащення усіх чотирьох класичних механізмів через єдиний цифровий каркас.

Внеском цієї статті є побудова класифікаційної рамки, у якій безбар'єрність розглядається як друга вісь поряд з функціональною, і первинне заповнення цієї рамки реальними українськими інструментами станом на квітень 2026 р.

Огляд літератури. Дослідницький контекст обраної теми складають три лінії, які розвивалися переважно паралельно. Перша лінія публічне управлін-

ня фізичною культурою і спортом як галуззю. Т. Сугак показала, що механізми державно-приватного партнерства і державних закупівель у спорті мають різні зони раціонального застосування і не повністю взаємозамінні: проєкти ДПП для закупівель спортивного інвентарю чи дрібних ремонтних робіт виглядають надмірно складними, а от для масштабних інфраструктурних об'єктів ДПП є природним інструментом [17]. У статті [12] систематизовано організаційні структури і сучасні тенденції розвитку публічного управління у сфері спорту з виокремленням децентралізації, цифровізації управлінських процесів, розширення ДПП і залучення громадянського суспільства до ухвалення рішень. У більш ранній роботі [8] обґрунтовано, що для України прийнятною є європейська модель управління, з активною участю інститутів громадянського суспільства, які входять до системи функціонального забезпечення сфери.

Сильна сторона цієї лінії занурення у нормативний контекст України і конкретні кейси. Слабка категорії публічного управління в ній здебільшого вживаються у класичній функціональній таксономії (правовий, економічний, організаційний, інформаційний механізми), яка склалася для періоду, коли об'єктом управління була переважно окрема установа: спортивна школа, стадіон, спорткомплекс. Сьогодні до установи додалися потоки даних, послуг, фінансів і ця складність у класичній таксономії проявляється переважно як ускладнення інформаційного механізму, чого, видається, недостатньо.

Друга лінія цифрова трансформація сфери фізичної культури і спорту. Л. Денисова і В. Лавров здійснили SWOT-аналіз організаційно-управлінських процесів у сфері фізичної культури і спорту в умовах цифрової трансформації [3]. Л. Денисова і О. Шинкарук узагальнили зарубіжний досвід організаційно-управлінського забезпечення сфери для впровадження найкращих практик в Україні [4]. Колектив докторів наук за участі Андрєєвої О. і Бишевець Т. описали новітні технології у фізичному вихованні мобільні фітнес-додатки, інтернет-платформи, фітнес-трекери, ігрові технології, віртуальну і доповнену реальність [1]. У статті [18] колективу авторів проаналізовано стан цифровізації і відзначено активність українських спортивних стартапів, що перемагали у конкурсі The Global Sports Innovation Center powered by Microsoft (GSIC), включно з мобільними додатками для скелелазів і баскетболістів.

Сильне місце цієї лінії впровадження конкретних цифрових інструментів у поле аналізу. Слабке цифрові механізми в ній здебільшого розглядаються як модернізація інформаційного механізму, а не як самостійний клас з власними правовими, економічними і соціальними характеристиками. Третя лінія розвивається майже без перетину з першими двома це дослідження безбар'єрності як міжсекторальної політики. Напр., Л. Бєлова, І. Дунаєв, А. Кудь, А. Помаза-Пономаренко [9], Т. Власенко, О. Ахмедова досліджувати цифровізацію освіти, охорони здоров'я та соціальної сфери як інструмент забезпечення безбар'єрності послуг. Логіка їхнього аналізу прямо переноситься на сферу спорту, але такого перенесення у дослідницькому полі поки що не зроблено системно.

На міжнародному рівні для рамки статті важливі дві опорні точки. Є. Глебова з колегами обґрунтували концепцію цифрових двійників спортивних споруд як інструменту одночасного управління фізичним об'єктом і його віртуальним відображенням, з ілюстраціями для Олімпіади Париж-2024 (понад 60 000 об'єктів у платформі), стадіону SoFi у Лос-Анджелесі і восьми

стадіонів FIFA Катар-2022 [22]. Домінік Форе обґрунтував логіку розумної спеціалізації, у якій розвиток регіональних спроможностей розглядається як накопичення відкритих знаннєвих активів підхід, що для нашої рамки є принциповим у трактуванні спортивної інфраструктури як складного активу [21]. Перетин трьох вітчизняних ліній на сьогодні залишається фрагментованим: праця, у якій механізми публічного управління спортивною інфраструктурою системно зіставлені з вимогами цифрової трансформації і безбар'єрності в межах єдиної аналітичної рамки, у вітчизняній літературі майже відсутня. Заповнення цього розриву змістовний внесок цієї статті.

Мета статті обґрунтувати концептуальну рамку, у якій безбар'єрність розглядається як наскрізна вимога цифрової трансформації механізмів публічного управління спортивною інфраструктурою України, побудувати на її основі класифікаційну матрицю «механізм × напрям безбар'єрності» розмірністю 4 × 6 і за її допомогою описати реальну конфігурацію механізмів, що склалася в українській сфері спорту станом на квітень 2026 р. Ця мета зумовила розв'язання чотирьох завдань: 1) показати методологічну обмеженість одновимірної функціональної таксономії в умовах, коли до об'єктів управління додається наскрізна вимога безбар'єрності; 2) обґрунтувати критерії другої осі шести напрямів безбар'єрності і сконструювати матрицю 4 × 6; 3) розташувати реальні українські механізми у клітинках матриці, виявити порожні клітинки і трактувати їх як ніші для організаційних новацій; 4) показати, як «вскриття» двох обраних механізмів організаційного й інформаційного через мобілізацію внутрішніх ресурсів суспільства, цифрових інструментів і вимоги безбар'єрності змінює регіональну і державну політику.

Методологія дослідження. Стаття є концептуально-аналітичною. Її мета полягає не у статистичній перевірці гіпотези, а у побудові класифікаційної рамки, що дозволяє системно описати механізми публічного управління спортивною інфраструктурою в умовах, коли таких механізмів стало більше, вони набули складнішого профілю, а вимога безбар'єрності стала наскрізною. Методологічну основу становлять три аналітичні процедури.

Перша процедура уважне читання нормативних документів. Опорними є оновлена Національна стратегія зі створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року і План заходів на 2025–2026 рр. до неї [15], Стратегія розвитку фізичної культури і спорту на період до 2028 року з останньою редакцією від 20.06.2025 р. [10], Концепція Державної цільової соціальної програми (травень 2025 р.) [16] і власне Програма, затверджена 24.12.2025 р. [14]. Окремо аналізуються Закон України «Про публічно-приватне партнерство» у новій редакції № 4510-IX від 19.06.2025 р. [6], Закон України «Про фізичну культуру і спорт» 1993 р. № 3808-XII [7], проєкт Закону № 13648 від 15.08.2025 р. [11], а також Цивільний кодекс України у частині, що стосується сервітутів і відповідальності [19]. Кожен документ читається не лише на рівні задекларованих цілей, а й на рівні архітектурних припущень: якою формою впливу держави він діє і у який напрям безбар'єрності він прямо чи опосередковано вписаний.

Друга процедура порівняльний аналіз класичної функціональної таксономії з конструкцією, яка дає змогу врахувати наскрізну вимогу безбар'єрності. Чотири класичні категорії правовий, економічний, організаційний, інформаційний механізми взяті як базова модель; їх обмеження ілюструються на

конкретних кейсах, де операційно різні інструменти потрапляють до однієї категорії й тому залишаються недоступними для диференційованого управлінського впливу. Друга вісь конструюється з шести напрямів безбар'єрності за оновленою Національною стратегією [15].

Третя процедура концептуальна інтеграція в єдину матрицю 4 × 6. Чотири класичні механізми перетинаються з шістьма напрямами безбар'єрності, що дає 24 клітинки. У кожну вписуються чинні в Україні інструменти нормативні акти, договірні форми, виплатні режими, реєстраційні і моніторингові процедури, цифрові сервіси. Порожні клітинки трактуються як ніші, у яких механізми не сформовано як самостійні. Внесок статті є класифікаційним і концептуальним.

Заява щодо використання генеративного штучного інтелекту. Під час підготовки статті автор користувався інструментом генеративного штучного інтелекту Claude (компанія Anthropic, США) для виконання допоміжних завдань: попередньої систематизації українських нормативно-правових документів 2023–2026 рр., мовного редагування проміжних чернеток, перекладу анотації англійською мовою і формування технічних завдань на побудову ілюстративних схем. Концептуальна рамка дослідження, матриця «механізм × напрям безбар'єрності», авторські цивільно-правовий та інженерний ракурси, формулювання висновків і всі змістовні рішення належать виключно авторові і тільки йому. Усі цитовані джерела перевірено особисто за оригіналами на офіційних ресурсах Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України і Міністерства молоді та спорту України. Автор несе повну відповідальність за зміст статті, достовірність наведених даних і коректність наукової інтерпретації.

Виклад основного матеріалу. Класична функціональна таксономія механізмів публічного управління поділ на правові, економічні, організаційні та інформаційні складалася в умовах, коли об'єктом управління в спорті була переважно окрема установа: ДЮСШ, ФОК, стадіон, спортивний комплекс. Кожен з чотирьох механізмів описував один з типових способів, у який держава діяла на цю установу: правовий встановлював статус і дозволи, економічний фінансував через кошторис, організаційний формував підпорядкованість і методичне забезпечення, інформаційний збирав звітність і поширював методичні матеріали.

Усі чотири припущення стають проблемними, коли до установи як об'єкту управління додається наскрізна вимога. Безбар'єрність саме така вимога. Вона перетинає кожен з чотирьох механізмів, але в кожному реалізується по-різному й оперує різними інструментами. У результаті, якщо аналізувати безбар'єрність у термінах класичної таксономії, ми отримуємо чотири окремі сюжети, кожен з яких поглинає її лише частково, і жоден не розкриває її системного характеру.

Шість напрямів безбар'єрності, закріплених в оновленій Національній стратегії, фізична, інформаційна, цифрова, суспільна та громадянська, освітня, економічна задають другу вісь, незалежну від функціональної. Кожен з напрямів містить специфічний предмет регулювання і власні стандарти, що закріплено фокусом 798 заходів Плану 2025–2026 рр. і близько 110 завдань для понад 90 виконавців [15]. Стисло вони наведені у таблиці 1.

Таблиця 1. Шість напрямів безбар'єрності за оновленою Національною стратегією на період до 2030 року

Table 1. Six directions of barrier-free access according to the updated National Strategy for the period until 2030

Напрям **Area**	**Зміст** **Content**	**Профільні центри відповідальності** **Specialized responsibility centers**	**Релевантність для спортивної інфраструктури** **Relevance to sports infrastructure**
Фізична	Доступність будівель, споруд, прилеглих територій, транспорту	Мінрозвитку громад, Мінсоцполітики, ОДА	Фізична доступність стадіонів, ФОКів, басейнів, ДЮСШ, майданчиків Активних парків
Інформаційна	Доступність інформації для всіх груп населення	Мінкультури, Держспецзв'язку	Адаптовані сайти спортивних федерацій, версії для людей зі зниженим зором, простий зрозумілий супровід заходів
Цифрова	Доступність цифрових сервісів і даних	Мінцифри, Дія	Архітектура реєстрів «Цифрового спорту», API, дотримання WCAG 2.1 у державних спортивних сервісах
Суспільна та громадянська	Рівна участь у житті громади, недискримінація	Мінсоцполітики, Мінмолодьспорту	Адаптивні клуби в Активних парках, ветерани-координатори, паралімпійський напрям
Освітня	Рівний доступ до освіти й перекваліфікації	МОН, НАДС, Мінмолодьспорту	Підготовка тренерів і управлінців з компетенціями у безбар'єрному й адаптивному спорті
Економічна	Рівний доступ до зайнятості, послуг, продуктів	Мінекономіки, Мінсоцполітики	Стимули роботодавцям з адаптивними робочими місцями у спорті, пільги приватним партнерам

*Складено автором за: розпорядження КМУ від 14.04.2021 № 366-р (в редакції від 14.04.2025) та План заходів на 2025–2026 рр., затверджений розпорядженням КМУ від 25.03.2025 № 374-р [15].

*Compiled by the author based on: CMU Order No. 366-r of April 14, 2021 (as amended on April 14, 2025) and the Action Plan for 2025–2026, approved by the CMU Order No. 374-r of March 25, 2025 [15].

Перевагою такого розбиття є те, що воно знімає невидимість деяких аспектів безбар'єрності, які звично «розчинялися» у фізичному вимірі. Цифрова безбар'єрність це не наявність версії сайту для людей зі зниженим зором, а структурні рішення архітектури реєстрів, форматів API, доступу до даних, що закладаються на стадії проєктування інформаційно-комунікаційної системи. Інформаційна це робота зі стилем, термінологією, методичним супроводом моніторингу. Суспільно-громадянська інклюзивні форми участі, де ветерани з інвалідністю стають координаторами рухової активності, а не лише реципієнтами послуг [2]. Освітня підготовка тренерських і управлінських кадрів зі знаннями про адаптивний спорт. Економічна стимули роботодавцям і приватним партнерам, які інвестують у безбар'єрні сегменти. Друга вісь з цих шести напрямів дає змогу побачити, що чотири класичні механізми по-різному включаються до різних напрямів і що цей розподіл далеко не рівномірний.

Помітна одна особливість періоду 2025–2026 рр.: цифрова трансформація сфери спорту в Україні відбувається не як точкове впровадження окремих сервісів, а як побудова єдиної інфраструктури. Проєкт Закону № 13648, прийнятий за основу у березні 2026 р., передбачає створення єдиної цифрової системи «Цифровий спорт» з обов'язковою реєстрацією усіх учасників сектору від тренерів і спортсменів до об'єктів спортивної інфраструктури і використанням цієї системи як необхідної умови для отримання бюджетних коштів [11]. Програма-2030, затверджена 24.12.2025 р., передбачає видатки на цифрову оптимізацію сфери як один з пріоритетних напрямів і прямо посилається на необхідність впровадження цифрових інструментів для спрощення доступу населення до послуг та обміну даними між органами влади і суб'єктами сфери [14].

Рисунок 1. Бюджетна структура Державної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на 2026–2030 рр., млрд грн

Figure 1. Budget structure of the State Targeted Social Program for the Development of Physical Culture and Sports for 2026–2030, billion UAH

*Складено автором за: розпорядження КМУ від 24.12.2025 № 1493-р [14].

*Compiled by the author based on: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 1493-r dated December 24, 2025 [14].

Уже діючі цифрові інструменти української сфери спорту складають первинне ядро, до якого має бути приєднана нова система. Соціальний проєкт «Активні парки – локації здорової України», що реалізується з 2021 р., охоплює близько 2000 активних парків і близько 10 000 майданчиків з QR-кодами для доступу до онлайн-тренувань; у 2024 р. до проєкту залучено 718 координаторів, серед яких 15 ветеранів війни ведуть фізкультурно-оздоровчі заходи в адаптивних клубах для людей з інвалідністю [2]. Стисло чинна цифрова інфраструктура й її стан у частині безбар'єрності наведена у таблиці 2.

Варто зауважити: цифрові інструменти, які вже діють, переважно проєктувалися без явної ув'язки з вимогами безбар'єрності просто тому, що передували оновленому формулюванню цих вимог. Нова цифрова інфраструктура, яка зараз будується на основі законопроєкту № 13648, має шанс і, з нашого погляду, обов'язок від самого початку проєктуватися з шістьма напрямами безбар'єрності, прошитими в її архітектурі. Інакше цифровий каркас доведеться адаптувати ретроспективно, а це завжди обходиться дорожче і виходить гірше.

Таблиця 2. Цифрові інструменти спортивної інфраструктури України станом на квітень 2026 р.

Table 2. Digital tools of sports infrastructure in Ukraine as of April 2026.

Інструмент **Tool**	**Власник / оператор** **Owner/Operator**	**Поточний стан** **Current Status**	**Інтеграція з вимогами безбар'єрності** **Accessibility Compliance**
«Активні парки» (sportforall.gov.ua)	Мінмолодьспорту	Приблизно 2000 парків, приблизно 10 000 майданчиків, 718 координаторів (2024 р.)	Часткова: 15 ветеранських клубів адаптивної спрямованості; WCAG не в усіх компонентах
Пілот «Активні громади»	Мінмолодьспорту	50 громад, тестування клубної моделі	Передбачено інклюзивний компонент, але без єдиного стандарту
Реєстри «Цифрового спорту» (проєкт)	Мінмолодьспорту	Архітектура у проєкті закону № 13648, перше читання березень 2026 р.	Залежить від рішень розробника на стадії проєктування
Мапа безбар'єрності (**Мінрозвитку** + LUN)	Мінрозвитку громад, LUN	Покриття громадських об'єктів, у т. ч. спортивних	Прямо передбачено: оцінка фізичної доступності
Урядові IT-сервіси (Дія)	Мінцифри	Інтерфейс для частини спортивних послуг	Стандарти WCAG 2.1 закладено [24]

*Складено автором за відкритими даними Мінмолодьспорту, Мінрозвитку громад та територій, Мінцифри станом на квітень 2026 р.

*Compiled by the author using publicly available data from the Ministry of Youth and Sports, the Ministry of Community and Territorial Development, and the Ministry of Digital Transformation as of April 2026.

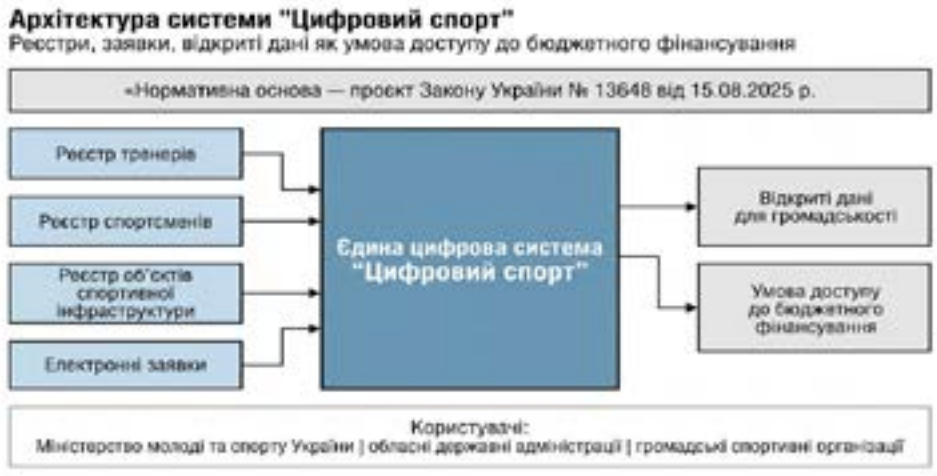

Рисунок 2. Структура єдиної цифрової системи «Цифровий спорт» згідно з проєктом Закону № 13648: реєстр спортсменів, реєстр тренерів, реєстр спортивних споруд, реєстр членства, електронні заявки, відкриті фінансові дані

Figure 2. Structure of the unified digital system "Digital Sport" according to the draft Law No. 13648: register of athletes, register of coaches, register of sports facilities, register of membership, electronic applications, open financial data

*Складено автором за пояснювальною запискою до проєкту Закону № 13648 від 15.08.2025 р. [11].

*Compiled by the author based on the explanatory note to Draft Law No. 13648 dated August 15, 2025 [11].

Перетин чотирьох класичних механізмів з шістьма напрямами безбар'єрності дає матрицю з 24 клітинок. У кожній з них розташовуються конкретні інструменти, чинні в українському публічному управлінні спортивною інфраструктурою нормативні акти, договірні форми, виплатні режими, реєстраційні і моніторингові процедури. Заповнення наведене у таблиці 3.

Таблиця 3. Матриця «механізм × напрям безбар'єрності» 4 × 6: реальні українські інструменти станом на квітень 2026 р.

Table 3. Matrix "mechanism * direction of barrier-free access" 4 * 6: real Ukrainian instruments as of April 2026.

Механізм Mechanism	**Фізична Physical**	**Інформаційна Information**	**Цифрова Digital**	**Сусп.-громадян Social and Civic**	**Освітня Educational**	**Економічна Economic**
Правовий	ДБН В.2.2-40:2018; Закон 3808-XII [7]	Стандарти інфо-супроводу	Закон № 13648 (проєкт) [11]; WCAG 2.1 [24]	Антидискрим. норми; ст. 401 ЦК [19]	Освітні стандарти НАДС	Закон 4510-IX (ППП) [6]
Економічний	Субвенція на безбар'єрне відновлення	(порожня)	(порожня)	(порожня)	(порожня)	Програма-2030: 96,5 млрд грн [14]
Організаційний	Мапа безбар'єрності; Рада безбар'єрності	Координація Мінкультури	Реєстри «Цифрового спорту» [11]	Адаптивні клуби «Активних парків» [2]	Курси НАДС; наказ ММС № 5392	(порожня)
Інформаційний	Моніторинг ступеня безбар'єрності	Публічна звітність	Відкриті дані «Цифрового спорту»	Соцмережі, крауд-верифікація	Контент Дія. Освіта	Відкриті фінансові дані

*Складено автором на основі аналізу нормативно-правових актів України 2020–2026 рр. [6; 7; 10; 11; 14–16; 19] та відкритих даних Мінмолодьспорту й Мінрозвитку громад.

*Compiled by the author based on an analysis of Ukrainian laws and regulations from 2020 to 2026 [6; 7; 10; 11; 14–16; 19] and open data from the Ministry of Youth and Sports and the Ministry of Community Development.

Перше, що звертає на себе увагу при погляді на заповнену матрицю, це нерівномірність. Колонка «фізична безбар'єрність» заповнена відносно щільно у всіх чотирьох рядках: тут є державні будівельні норми, моніторинг ступеня безбар'єрності об'єктів, бюджетна субвенція, методичні рекомендації НАДС. Колонка «цифрова безбар'єрність» наповнюється швидко завдяки проєкту «Цифрового спорту» і Мапі безбар'єрності але переважно у правовому й організаційному рядках. Економічний рядок цифрової безбар'єрності пільги, гранти, цільова реімбурсація приватного партнера за дотримання WCAG-стандартів залишається порожнім.

Колонки «суспільно-громадянська» і «освітня безбар'єрність» заповнені переважно через інформаційний рядок (моніторинг доступності послуг, рейтинг ОДА і КМДА) і організаційний (адаптивні клуби, курси НАДС), однак майже не заповнені в економічному рядку. У колонці «економічна безбар'єрність» сам економічний рядок це переважно загальні інструменти ДПП за Законом № 4510-IX [6], не диференційовані за критеріями інклюзивності.

З цих спостережень випливає висновок, який, видається, не є випадковим: порожні клітинки структурно концентруються в економічному рядку.

Вони відображають розрив між нормативно-моніторинговою (правовий та інформаційний механізми) і ресурсно-розподільчою (економічний механізм) частинами публічного управління в українському спорті. Нижче ми пропонуємо два конкретні шляхи цей розрив подолати через «вскриття» організаційного й інформаційного механізмів за допомогою цифрових інструментів і мобілізації внутрішніх ресурсів суспільства.

Якщо подивитися на спортивну інфраструктуру не з висоти відомчих стратегій, а з рівня окремої вулиці, видно, що значна частина об'єктів це майно різного правового режиму. Стадіон може бути комунальною власністю територіальної громади. Тренажерний майданчик у дворі спільною часткою співвласників багатоквартирного будинку. Зала боксу приватною. Бігова доріжка у міському парку об'єктом загального користування. Цивільний кодекс України надає різні підстави і різні форми захисту прав щодо кожного з цих об'єктів [19], і саме ця різнорідність створює одну з прихованих перешкод для системного впровадження безбар'єрності.

Ось одна з проблем, на яку, видається, поки не звертають достатньо уваги. Безбар'єрний доступ до стадіону вимагає не лише пандуса на самому об'єкті, а й безперервної доступної ходи від найближчої зупинки громадського транспорту. Ця хода може проходити через приватну територію, через комунальну, через спільну власність і у кожному з цих сегментів дія публічного партнера обмежена правом приватної особи на визначення умов користування своєю землею. Інструмент сервітуту, передбачений ЦК (стаття 401 і далі), теоретично закриває цю прогалину, але на практиці у сфері спорту він застосовується вкрай зрідка [19].

Звідси випливає предметне завдання, яке поки що не сформульоване ані у Програмі-2030, ані у Стратегії безбар'єрності: реєстр спортивних об'єктів у системі «Цифровий спорт» має містити не лише характеристики самого об'єкта, а й картографію публічних сервітутів і комунальних шляхів доступу до нього, з режимом доступності кожного сегменту. Без такої «правової безбар'єрної мапи» декларація доступності окремої споруди зберігає характер обіцянки, виконання якої залежить від невидимих з реєстру обставин. Принагідно зауважимо й те, що цивільно-правова відповідальність за порушення вимог безбар'єрності у спортивній інфраструктурі досі лишається недостатньо інституціоналізованою це окреме поле для подальших нормотворчих рішень.

З інженерного ракурсу, то спортивна споруда це інженерний об'єкт з цілком конкретними технічними параметрами, у яких безбар'єрність вмонтована або не вмонтована на рівні проєкту. Принципи універсального дизайну, сформульовані ще наприкінці 1980-х років американським архітектором Рональдом Мейсом, у спортивній інфраструктурі мають специфічну реалізацію. Шорсткість і антиковзкі властивості підлоги мусять забезпечуватися одночасно для людини на ходулях і для людини на колісному кріслі а ці дві вимоги частково суперечать одна одній. Висота прилавка реєстрації відвідувачів має бути водночас зручною для дитини, для дорослого і для людини на колісному кріслі і це теж не один технічний параметр, а компроміс між трьома. Освітленість трибун має дозволяти людям зі зниженим зором розрізняти краї сходинок без надмірних відблисків, що заважатимуть глядачам без таких потреб. Кожен з цих параметрів це окреме інженерне рішення, і воно має прийматися на стадії проєктування, а не «дороблляння».

Ситуація з українською спортивною інфраструктурою ускладнюється тим, що значна частина об'єктів це споруди, побудовані за нормами 1960-х–1980-х років, у які безбар'єрність потрібно вписувати ретроспективно. Тут інженер стикається з типовою задачею ретрофіту: міняти несучі стіни не можна, додавати окремий ліфт у фойє, де його ніколи не передбачали, затратно і часто архітектурно неможливо. Виходом, який обговорюється у міжнародній практиці, є технологія цифрових двійників. E. Glebova і колеги (2023 р.) показали, як цифровий двійник стадіону дозволяє перевірити проєктоване рішення з ретрофіту в моделі ще до того, як починається фізичне втручання, і знайти конфігурацію, яка задовольняє і функціональні, і безбар'єрні вимоги, не порушуючи статичні характеристики споруди [22]. На прикладі стадіону SoFi у Лос-Анджелесі цифровий двійник одночасно є інструментом експлуатаційного управління (передбачуване обслуговування ліфтів, систем вентиляції, освітлення) і інструментом перевірки сценаріїв евакуації людей з інвалідністю [22].

Для України, де частина спортивних об'єктів зазнала пошкоджень внаслідок збройної агресії, технологія цифрових двійників набуває додаткового значення. Об'єкт, який потребує відбудови, може бути одночасно об'єктом, у який вмонтовується безбар'єрність і саме на цьому етапі цифровий двійник дає змогу перевірити одночасно технічну, функціональну й безбар'єрну конфігурацію без необхідності переробляти проєкт після початку будівельних робіт. Це конкретний інженерний інструмент, який ще не отримав у Програмі-2030 окремого статусу, але видається природним кандидатом на впровадження як мінімум для пілотних об'єктів. Перші 25 спортивних об'єктів Програми, обраних за принципом «спортивних магнітів», могли б послужити саме таким полігоном і тоді цифровий двійник одночасно працює як інструмент проєктування, як інструмент експлуатації і як інструмент верифікації безбар'єрності.

Якщо порожні клітинки матриці це місця, де механізми не сформовано, то системне заповнення вимагає не одного інструменту, а реконфігурації самого механізму. Йдеться про «вскриття» таке відкриття механізму, що робить його доступним для додаткових учасників і нових типів ресурсів. Розглянемо два кейси.

Перший кейс організаційний механізм. Класична його реалізація у спорті мережа комунальних установ, що утримуються за кошторисом. Вскриття починається з впровадження клубної моделі, частково апробованої у пілотному проєкті «Активні громади» у 50 громадах [2]. Громадський спортивний клуб, на відміну від комунальної ДЮСШ, мобілізує внутрішні ресурси громади членські внески, волонтерську працю тренерів, ресурси меценатів, нерухомість, надану громадою у користування. Цифровий шар «Цифрового спорту» забезпечує верифікацію клубу як суб'єкта публічного фінансування, а інтеграція з шарами Мапи безбар'єрності фіксує клуб як адаптивний у визначений момент часу. Внаслідок цього один організаційний механізм забезпечує три ефекти одночасно: економію бюджетних коштів за рахунок співучасті громади, відкриття спорту для людей з інвалідністю в адаптивних клубах і зміну культури участі від отримувача послуги до співавтора простору.

Другий кейс інформаційний механізм. Класична його реалізація паперова звітність про використання бюджетних коштів і моніторинг ступеня безбар'єрності об'єктів за окремою методикою [15]. Вскриття полягає в інтеграції двох інформаційних потоків реєстру об'єктів у «Цифровому спорті» і

Мапи безбар'єрності у єдину публічну панель з пошуком за ознаками доступності і прямим зв'язком з даними про бюджетне фінансування. Внутрішні ресурси, що мобілізуються, це користувачі: люди з інвалідністю, ветерани, маломобільні групи, чиї відгуки про реальну доступність об'єкта стають краудсорсинговим інструментом верифікації. Цифровий шар забезпечує проксі для довіри (через прив'язку відгуків до верифікованих профілів), а безбар'єрність вмонтовується через структуровані категорії оцінювання. Стисло обидва кейси «вскриття» наведені у таблиці 4.

Таблиця 4. Порожні клітинки матриці й рекомендовані організаційні новації
Table 4. Empty cells of the matrix and recommended organizational innovations

Клітинка матриці **Matrix cell**	**Стан в Україні (2026 р.)** **Situation in Ukraine (2026)**	**Зарубіжний орієнтир** **International benchmark**	**Рекомендована новація** **Recommended innovation**
Економічний × цифрова	Загальні інструменти ДПП [6], не диференційовані за WCAG	Реімбурсація приватного партнера за стандарти WCAG 2.1 [24]	Цільова надбавка у субвенції за дотримання WCAG-стандартів у спортивних сервісах
Організаційний × економічна	Відсутність стимулів за інклюзивне працевлаштування у спорті	Council of Europe Recommendation CM/ Rec(2021)5 [20]	Регіональна модель договору з громадським клубом, що містить квоту інклюзивних робочих місць
Економічний × сусп.-громадянська	Відсутні цільові пільги клубам адаптивного спорту	Британська модель Access to Work для спорт. персоналу	Гранти на ставку координатора-ветерана в адаптивному клубі
Економічний × освітня	Відсутні гранти на курси з адаптивного спорту	WHO Global Action Plan on Physical Activity 2018–2030 [25]	Бюджетна стипендія МОН на перекваліфікацію тренерів у парасертифікованих програмах

*Складено автором.
*Compiled by the author.

Описана матриця і запропоновані вскриття механізмів мають конкретний наслідок для обласних і місцевих політик. У програмних документах Харківської області як і у більшості інших спортивна інфраструктура і безбар'єрність розглядаються як два окремі напрями. Запропонований у статті підхід дає змогу інтегрувати їх у єдиний проєктний розділ (рис. 3).

Перший практичний крок узгодження регіональних реєстрів спортивних об'єктів (які вже наповнюються ОДА у форматі звітності для Мінмолодьспорту) з даними Мапи безбар'єрності Мінрозвитку та LUN. Технічно це досягається через спільний ідентифікатор об'єкта в обох системах; управлінсько через єдиний обласний паспорт об'єкта, який містить технічні характеристики, режим власності, рівень безбар'єрності і стан фінансування. Другий крок інтеграція членства в адаптивних клубах з регіональною статистикою спортивної залученості, що покаже внесок безбар'єрного спорту в показник «частка населення, яка регулярно займається фізичною активністю» [12]. Третій розробка регіональних типових моделей договорів з громадським спортивним клубом з безбар'єрністю як обов'язковою умовою. Це не вимагає окремого фі-

нансування це вимагає реконфігурації наявних потоків з опорою на цифровий каркас.

Рисунок 3. Концептуальна модель наскрізності безбар'єрності в публічному управлінні спортивною інфраструктурою
Figure 3. Conceptual model of barrier-free accessibility in public management of sports infrastructure

*Складено автором.
*Compiled by the author.

Висновки з даного дослідження та перспективи подальших досліджень. Проведене концептуально-аналітичне дослідження дозволяє сформулювати чотири підсумкові положення.

1. Класична функціональна таксономія механізмів публічного управління (правовий, економічний, організаційний, інформаційний) є необхідною, але недостатньою для опису сучасної конфігурації управління спортивною інфраструктурою України, оскільки не вловлює системного характеру вимоги безбар'єрності, що проникає крізь усі чотири механізми у різний спосіб.

2. Шість напрямів безбар'єрності, закріплених в оновленій Національній стратегії [15] (фізичний, інформаційний, цифровий, суспільно-громадянський, освітній, економічний), задають другу класифікаційну вісь. Перетин двох осей дає матрицю, а її заповнення реальними українськими інструментами 2025–2026 рр. демонструє нерівномірність щільне заповнення у фізичному напрямі, швидке наповнення у цифровому через проєкт Закону № 13648 [11], системні прогалини в економічному рядку для цифрового, суспільно-громадянського й освітнього напрямів.

3. Цифрова трансформація через єдину систему «Цифровий спорт» і Програму-2030 з обсягом фінансування 96,5 млрд грн на 2026–2030 рр. [14] є рідкісною можливістю зафіксувати наскрізну вимогу безбар'єрності на рівні

базової інфраструктури управління у реєстрах, у критеріях допуску до публічного фінансування, у відкритих даних. Якщо цю можливість пропустити, безбар'єрність доведеться адаптувати ретроспективно, з вищими витратами і нижчою системністю.

4. «Вскриття» двох механізмів організаційного через клубну модель у пілотному проєкті «Активні громади» у 50 громадах [2] та інформаційного через інтеграцію реєстру «Цифрового спорту» з Мапою безбар'єрності та краудсорсинговою верифікацією доступності мобілізує внутрішні ресурси суспільства (членські внески, волонтерську працю, відгуки користувачів) у спосіб, що паралельно забезпечує економію бюджету, інклюзивність і зміну культури участі. На регіональному рівні це передбачає інтеграцію реєстрів об'єктів і даних безбар'єрності у єдиний обласний паспорт об'єкта, інтеграцію членства в адаптивних клубах у регіональну статистику й розробку типових моделей договорів з громадським спортивним клубом.

Перспективами подальших досліджень є: розробка кількісних індикаторів заповненості клітинок матриці й моніторинг їх у часі; емпіричний аналіз перших років роботи системи «Цифровий спорт» з фокусом на інтеграцію з даними безбар'єрності; порівняльний аналіз регіональних моделей інтеграції на прикладі громад пілотного проєкту «Активні громади»; розробка методологічного інструментарію для оцінки ефективності інтегрованих програм цифрової трансформації і безбар'єрності у сфері спорту з опорою на логіку розумної спеціалізації [21] та вимоги Європейської спортивної хартії [20].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрєєва О., Бишевець Н., Кашуба В., Гакман А., Григус І. Зміни показників фізичної активності українських студентів в умовах дистанційного навчання. *Physical Rehabilitation and Recreational Health Technologies*. 2023. Vol. 8, No. 2. P. 75–81. https://doi.org/10.15391/prrht.2023-8(2).01

2. Активні парки – локації здорової України: офіційний сайт проєкту. Міністерство молоді та спорту України. URL: https://sportforall.gov.ua (дата звернення: 15.03.2026).

3. Денисова Л. В., Лавров В. О. SWOT-аналіз організаційно-управлінських процесів у сфері фізичної культури і спорту в умовах цифрової трансформації. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 15: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт).* 2023. Вип. 11(173). С. 47–53. https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.3K(162).25

4. Денисова Л. В., Шинкарук О. А. Зарубіжний досвід організаційно-управлінського забезпечення сфери фізичної культури і спорту в умовах цифрової трансформації. *Sport Science Spectrum*. 2024. № 2. С. 25–34. https://doi.org/10.32782/spectrum/2024-2-9

5. Державне фінансування спорту 2022–2024 рр.: аналітична доповідь. Центр економіко-правових досліджень. Київ, 2025. URL: https://el-research.center/2025/10/10/derzhavne-finansuvannya-sportu-v-ukrayini-u-2022-2024-rokakh-u-dynamitsi-ta-otsinkakh-efektyvnosti/ (дата звернення: 15.03.2026).

6. Про публічно-приватне партнерство: Закон України від 19.06.2025 № 4510-IX (нова редакція). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4510-20 (дата звернення: 15.03.2026).

7. Про фізичну культуру і спорт: Закон України від 24.12.1993 № 3808-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12 (дата звернення: 15.03.2026).

8. Моргунов О. А. Світові моделі публічного адміністрування у сфері фізичної культури та спорту. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки.* 2021. №21. С. 70–75. https://doi.org/10.32838/TNU-2707-0581/2021.6/11

9. Помаза-Пономаренко А., Ахмедова О. Цифровізація державного сектору як чинник ефективного публічного управління. *Наукові перспективи*. № 2(56) 2025. С. 84–94. https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-2(56)

10. Про затвердження Стратегії розвитку фізичної культури і спорту на період до 2028 року: постанова Кабінету Міністрів України від 04.11.2020 № 1089 (в редакції постанови КМУ від 20.06.2025 № 707). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-2020-п (дата звернення: 15.03.2026).

11. Про внесення змін до деяких законів України щодо впровадження публічних електронних реєстрів та інформаційно-комунікаційних систем у сфері фізичної культури і спорту: проєкт Закону України № 13648 від 15.08.2025. URL: https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/52641 (дата звернення: 15.03.2026).

12. Король С. А., Ворона В. В., Стасюк Р. М. Публічне управління у сфері фізичної культури та спорту, організаційні структури механізмів управління та сучасні тенденції розвитку. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2025. № 25. https://doi.org/10.5281/zenodo.14878404

13. Деякі питання комунікаційної підтримки реалізації Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.12.2024 № 1301-р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1301-2024-р (дата звернення: 15.03.2026).

14. Про затвердження Державної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на період до 2030 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.12.2025 № 1493-р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1493-2025-р (дата звернення: 15.03.2026).

15. Про схвалення Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.04.2021 № 366-р (з останніми змінами) ; Про затвердження плану заходів на 2025–2026 роки з реалізації Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 25.03.2025 № 374-р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/366-2021-р (дата звернення: 27.03.2026).

16. Про схвалення Концепції Державної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на період до 2030 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 30.05.2025 № 525-р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/525-2025-р (дата звернення: 15.03.2026).

17. Сугак Т. Механізми державно-приватного партнерства і державних закупівель у сфері фізичної культури і спорту: порівняльний аналіз. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування*. 2022. Т. 33(72), № 3. С. 164–171.

18. Осадченко Т. Сучасний стан цифровізації у сфері фізичної культури та спорту в Україні. *Physical Culture and Sport: Science and Practice. Хмельницький національний університет*. 2023. № 2. С. 103–108. https://doi.org/10.31891/pcs.2023.2.14

19. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15 (дата звернення: 15.03.2026).

20. Council of Europe. Recommendation CM/Rec(2021)5 of the Committee of Ministers to member States on the revision of the European Sports Charter. Strasbourg, 2021. URL: https://rm.coe.int/0900001680a40222 (retrieved: 15.03.2026).

21. Foray D. Smart Specialisation: Opportunities and Challenges for Regional Innovation Policy. London; New York : Routledge, 2015. 138 p. https://doi.org/10.4324/9781315773063

22 Glebova E., Madsen D. Ø., Mihaľová P., Géczi G., Mittelman A., Jorgič B. New currencies and new values in elite sports events: a conceptual analysis of digital twins. *Frontiers in Sports and Active Living*. 2023. Vol. 5. Article 1289140. https://doi.org/10.3389/fspor.2023.1289140

23. United Nations. Convention on the Rights of Persons with Disabilities (CRPD), Article 30 Participation in cultural life, recreation, leisure and sport. New York, 2006. URL: https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities/article-30

24. W3C. Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) 2.1: W3C Recommendation. 2018. URL: https://www.w3.org/TR/WCAG21/

25. World Health Organization. Global Action Plan on Physical Activity 2018–2030: More Active People for a Healthier World. Geneva : WHO, 2018. 101 p. URL: https://www.who.int/publications/i/item/9789241514187

Стаття надійшла до редакції 29.03.2026 р.

Стаття рекомендована до друку 30.04.2026 р.

Опубліковано 30.05.2026 р.

Kushnir Volodymyr Mykolayovych,
PhD Student, Department of Economic Policy and Management, Educational and Scientific Institute «Institute of Public Administration», V. N. Karazin Kharkiv National University, 4 Svobody Sq., Kharkiv, 61022, Ukraine
e-mail: kushnir_volodymyr@ukr.net ORCID: https://orcid.org/0009-0001-2534-4294

BARRIER-FREE ENVIRONMENT AS A CROSS-CUTTING REQUIREMENT OF THE DIGITAL TRANSFORMATION OF PUBLIC MANAGEMENT MECHANISMS FOR SPORTS INFRASTRUCTURE IN UKRAINE

Abstract. The article presents a conceptual-analytical study of the barrier-free environment as a cross-cutting requirement that reshapes the profile of all classical public management mechanisms for sports infrastructure in Ukraine during the digital transformation period of 2025–2030. The regulatory framework established between April 2025 and March 2026 is systematised; it comprises the updated National Strategy for a Barrier-Free Environment in Ukraine through 2030 with six dimensions of accessibility and the 2025–2026 Action Plan, the Strategy for the Development of Physical Culture and Sport through 2028 as amended on 20.06.2025, the Concept and the State Targeted Social Programme for the Development of Physical Culture and Sport through 2030 with a funding envelope of 96.5 billion UAH, and Draft Law No. 13648 of 15.08.2025 on public electronic registers and information and communication systems in sport, adopted in the first reading by the Verkhovna Rada in March 2026. The methodological limitations of the one-dimensional functional taxonomy of public management mechanisms are substantiated, and a two-dimensional 4 × 6 classification matrix "mechanism × dimension of accessibility" is proposed. The matrix is populated with actual Ukrainian instruments, revealing systemic gaps in the economic row for the digital, social-civic, and educational dimensions of accessibility. An «opening» of the organisational and informational mechanisms is proposed through the mobilisation of internal societal resources the club model based on the «Active Communities» pilot project in 50 communities, and crowdsourced verification of facility accessibility integrated with the «Digital Sport» register and the Barrier-Free Map. It is shown that digital transformation and the accessibility requirement must be synchronised at the design stage of the base management infrastructure in order to avoid retrospective adaptation.

Keywords: *barrier-free environment; sports infrastructure; digital transformation; public management mechanisms; «Digital Sport»; digital twins; adaptive sport.*

REFERENCES

1. Andrieieva, O., Byshevets, N., Kashuba, V., Hakman, A., & Grygus, I. (2023). Changes in physical activity indicators of Ukrainian students in the conditions of distance education. *Physical Rehabilitation and Recreational Health Technologies, 8(2), 75–81*. https://doi.org/10.15391/prrht.2023-8(2).01

2. Active Parks – locations of a healthy Ukraine. (n.d.). Ministry of Youth and Sports of Ukraine. https://sportforall.gov.ua [in Ukrainian].

3. Denysova, L.V., & Lavrov, V.O. (2023). SWOT analysis of organizational and managerial processes in the field of physical culture and sports in the conditions of digital transformation. *Scientific Journal of Drahomanov Ukrainian State University. Series 15. Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports), 11(173), 47–53.* https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.3K(162).25 [in Ukrainian].

4. Denysova, L.V., & Shynkaruk, O.A. (2024). Foreign experience of organizational and managerial support of the sphere of physical culture and sports in the conditions of digital transformation. *Sport Science Spectrum, 2, 25–34.* https://doi.org/10.32782/spectrum/2024-2-9 [in Ukrainian].

5. Center for Economic and Legal Research. (2025). State financing of sport 2022–2024: analytical report. Kyiv. https://el-research.center/2025/10/10/derzhavne-finansuvannya-sportu-v-ukrayini-u-2022-2024-rokakh-u-dynamitsi-ta-otsinkakh-efektyvnosti/ [in Ukrainian].

6. Verkhovna Rada of Ukraine. (2025). On public-private partnership: Law of Ukraine No. 4510-IX of June 19, 2025 (new edition). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4510-20 [in Ukrainian].

7. Verkhovna Rada of Ukraine. (1993). On physical culture and sport: Law of Ukraine No. 3808-XII of December 24, 1993. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12 [in Ukrainian].

8. Morhunov, O.A. (2021). World models of public administration in the field of physical culture and sport. *Scientific Notes of Taurida National V. I. Vernadsky University. Series: Juridical Sciences, 32(71)(6), 70–75.* https://doi.org/10.32838/TNU-2707-0581/2021.6/11 [in Ukrainian].

9. Pomaza-Ponomarenko, A., & Akhmedova, O. (2025). Digitalization of the public sector as a factor of effective public administration. *Scientific Perspectives, 2(56), 84–94.* https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-2(56)-84-94 [in Ukrainian].

10. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2020). Pro zatverdzhennia Stratehii rozvytku fizychnoi kultury i sportu na period do 2028 roku : postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 04.11.2020 No. 1089 (v redaktsii postanovy KMU vid 20.06.2025 No. 707) [On approval of the Strategy for the development of physical culture and sports for the period up to 2028: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 1089 of November 4, 2020 (as amended by Resolution of the CMU No. 707 of June 20, 2025)]. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-2020-p [in Ukrainian].

11. Verkhovna Rada of Ukraine. (2025). On amendments to certain laws of Ukraine on the implementation of public electronic registers and information and communication systems in the field of physical culture and sports: Draft Law of Ukraine No. 13648 of August 15, 2025. https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/52641 [in Ukrainian].

12. Korol, S.A., Vorona, V.V., & Stasiuk, R.M. (2025). Public administration in the field of physical culture and sports, organizational structures of management mechanisms and current trends of development. *Pedagogical Academy: Scientific Notes, 25.* https://doi.org/10.5281/zenodo.14878404 [in Ukrainian].

13. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2024). On certain issues of communication support for the implementation of the National Strategy for the creation of a barrier-free space in Ukraine for the period up to 2030: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 1301-r of December 20, 2024. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1301-2024-r [in Ukrainian].

14. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2025). On approval of the State Targeted Social Program for the Development of Physical Culture and Sports for the period up to 2030: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 1493-r of December 24, 2025. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1493-2025-r [in Ukrainian].

15. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2021, 2025). On approval of the National Strategy for the creation of a barrier-free space in Ukraine for the period up to 2030: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 366-r of April 14, 2021 (with latest amendments); On approval of the action plan for 2025–2026 for the implementation of the National Strategy for the creation of a barrier-free space in Ukraine for the period up to 2030: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 374-r of March 25, 2025. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/366-2021-r [in Ukrainian].

16. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2025). On approval of the Concept of the State Targeted Social Program for the Development of Physical Culture and Sports for the period up to 2030: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 525-r of May 30, 2025. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/525-2025-r [in Ukrainian].

17. Suhak, T. (2022). Mechanisms of public-private partnership and public procurement in the field of physical culture and sports: a comparative analysis. *Scientific Notes of Taurida National V. I. Vernadsky University. Series: Juridical Sciences, 33(72)(3), 164–171*. [in Ukrainian].

18. Osadchenko, T. (2023). Current state of digitalization in the field of physical culture and sports in Ukraine. *Physical Culture and Sport: Science and Practice (Khmelnytskyi National University), 2, 103–108*. https://doi.org/10.31891/pcs.2023.2.14 [in Ukrainian].

19. Verkhovna Rada of Ukraine. (2003). Civil Code of Ukraine No. 435-IV of January 16, 2003. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15 [in Ukrainian].

20. Council of Europe. (2021). Recommendation CM/Rec(2021)5 of the Committee of Ministers to member States on the revision of the European Sports Charter. Strasbourg. https://rm.coe.int/0900001680a40222

21. Foray, D. (2015). Smart Specialisation: Opportunities and Challenges for Regional Innovation Policy. London; New York: Routledge. https://doi.org/10.4324/9781315773063

22. Glebova, E., Madsen, D.Ø., Mihaľová, P., Géczi, G., Mittelman, A., & Jorgič, B. (2023). New currencies and new values in elite sports events: a conceptual analysis of digital twins. *Frontiers in Sports and Active Living, 5, 1289140*. https://doi.org/10.3389/fspor.2023.1289140

23. United Nations. (2006). Convention on the Rights of Persons with Disabilities (CRPD), Article 30 Participation in cultural life, recreation, leisure and sport. New York. https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities/article-30

24. W3C. (2018). Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) 2.1: W3C Recommendation. https://www.w3.org/TR/WCAG21/

25. World Health Organization. (2018). Global Action Plan on Physical Activity 2018–2030: More Active People for a Healthier World. Geneva: WHO. https://www.who.int/publications/i/item/9789241514187

The article was received by the editors 29.03.2026.
The article is recommended for printing 30.04.2026.
Published 30.05.2026.